

Finantsinspeksioon

Krediidiasutused

Märgukiri

Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse kvalifitseerimine avaliku sektori asutusena kapitalinõuete määruse (CRR) tähenduses

Lugupeetud krediidiasutuse esindaja

Käesoleva märgukirjaga selgitab Finantsinspeksioon enda seisukohti Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse (registrikood 90006012, edaspidi *Sihtasutus*) kvalifitseerimisel avaliku sektori asutusena (edaspidi ka *PSE*) Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse nr 575/2013 (edaspidi CRR või kapitalinõuete määrus) tähenduses.

Varasemalt on Finantsinspeksioon 23.07.2021 märgukirjaga¹ selgitanud avaliku sektori asutuse mõistet ja selle olustikku CRR artikli 4 lõike 1 punkti 8 tähenduses. Hinnangu sellele, kas keegi on käsitletav avaliku sektori asutusena või mitte, annab Finantsinspeksioon vastava põhjendatud taotluse alusel igakordse üksikotsustusena.

- I. Finantsinspeksioon on seisukohal, et Sihtasutuse võib kvalifitseeruda avaliku sektori asutuseks CRR artikli 4 lõike 1 punkti 8 tähenduses järgnevatel kaalutlustel:

PSE mõiste on defineeritud kapitalinõuete määruses. Vastavalt CRR-i eestikeelse versiooni artikkel 4 lõike 1 punktile 8 on avaliku sektori asutused mittetulunduslikud haldusorganid, kes vastutavad keskvalitsuste, piirkondlike valitsuste või kohalike omavalitsuste ees, või asutuste ees, kes täidavad samu kohustusi kui piirkondlikud valitsused ja kohalikud omavalitsused, või keskvalitsustele, piirkondlikele valitsustele või kohalikele omavalitsustele kuuluvad või nende asutatud ja toetatavad otseselt tagatud mittetulunduslikud ettevõtjad ning võib samuti hõlmata seadusega ette nähtud end ise juhtivaid organeid, kes on avaliku järelevalve all.

Varasemate hinnangute kohaselt on Finantsinspeksioon PSE-na kvalifitseerunud CRR-i artikli 4 lõike 1 punkti 8 tähenduses nt Tallinna Tehnikaülikooli, Eesti Rahvusringhäälingu, SA-e Virumaa Muuseum ja SA-e Eesti Kunstimuuseum.

Tuginedes CRR-i avaliku sektori asutuse definitsioonile on PSE asutused määratletavad kahel alusel:

- a) mittetulunduslikud haldusorganid, kes vastutavad keskvalitsuste, piirkondlike valitsuste või kohalike omavalitsuste ees, või asutuste ees, kes täidavad samu kohustusi kui piirkondlikud valitsused ja kohalikud omavalitsused, või;

¹ Kätesaadav: <https://www.fi.ee/et/juhendid/pangandus-ja-krediit/margukiri-turule-avaliku-sektori-asutuse-moiste-kohta>

Finantsinspeksioon

- b) mittetulunduslikud ettevõtjad, kes on asutatud või kuuluvad keskvalitsustele, piirkondlikele valitsustele või kohalikele omavalitsustele ning on nende poolt toetatavad ja otseselt tagatud, siia kuuluvad ka seadusega ette nähtud end ise juhtivad organid, kes on avaliku järelevalve all.

- II. Finantsinspeksioon on seisukohal, et Sihtasutuse võib kvalifitseeruda avaliku sektori asutuseks CRR artikli 116 lõike 4 tähenduses järgnevatel kaalutlustel:

CRR artikkel 116 lõike 4 kohaselt võib erandjuhtudel avaliku sektori asutuse vastu olevaid nõudeid käsitleda nõuetena keskvalitsuse, piirkondliku valitsuse või kohaliku omavalitsuse vastu, kelle jurisdiktsioonis nad asuvad, kui asjaomase jurisdiktsiooni pädevate asutuste arvates ei ole selliste nõuetega seotud riskide vahel erinevust, kuna keskvalitsus, piirkondlik valitsus või kohalik omavalitsus on andnud sobiva garantii.

CRR artikkel 116 lõige 4 annab Finantsinspeksioonile kaalutusõiguse igal üksikul juhul otsustamiseks kas esineb erandjuhtum ja avaliku sektori asutuse vastu olevaid nõudeid saab käsitleda nõuetena keskvalitsuse, piirkondliku valitsuse või kohaliku omavalitsuse vastu ning selliste nõuetega seotud riskide vahel ei ole sobiva garantii andmise tõttu erinevust.

Sihtasutus kui avaliku sektori asutus võib olla erandlikus olukorras võrreldes teiste avaliku sektori asutustega, kuivõrd:

- i) riik on asutanud Sihtasutuse eesmärgiga, mh anda Sihtasutuse kaudu riiklikke tagatisi;
- ii) Sihtasutuse tegevust reguleerib mh ettevõtluse toetamise ja laenude riikliku tagamise seadus (edaspidi ka *ETS*). *ETS*-is sätestatud riiklikke tagatisi võib anda Sihtasutuse kaudu (*ETS* § 7 lg 1);
- iii) riikliku tagatise saaja võib esitada tagatislepingust tuleneva nõude Sihtasutuse vastu. Riiklikest tagatistest tulenevad Sihtasutuse kohustused lähevad üle riigile, kui Sihtasutus ei täida või ei ole võimeline täitma riikliku tagatise saaja nõuet (*ETS* § 8 lg 6).

ETS-is sätestatud regulatsioonist nähtub, et seadusandja tahe on suunatud sellele, et Sihtasutuse laenude riskid oleksid samaväärsed riigi riskidega ning Sihtasutusega seotud kohustused seoses krediidasutustele antavate tagatistega oleks igal juhul riigi poolt tagatud ja riigini viidavad. Seega ei ole Sihtasutus olukorras, kus saaks olla iga teine eraõiguslik isik. Eelnevalt joonistub välja erandlik olukord CRR artikli 116 punkti 4 rakendamiseks.

Täiendavalt selgitame, et CRR artikkel 116 lõige 4 sätestab sobiva garantii nõude, kuid samas ei ole mingil viisil seda sobiva garantii mõistet ja tähendust selgitanud. Võiks eeldada, et siin on jäetud tõlgendusruumi riikidele, et kes mida sobivaks garantiiks peab. Finantsinspeksioon on siinkohal arvestanud, et *ETS*-i alusel on riiklikult tagatud mitte kõik Sihtasutuse tegevusega kaasnevad nõuded, vaid üksnes ettevõtlus- ja elamumajanduslaenu ning garantii kehtivuse eelduseks on nõuetele vastav tagatisleping.

Seega on siinkohal oluline arvestada, et Sihtasutuse vastu esitatud nõudeid saab lugeda riigi vastu esitatud nõuetega samaväärseks vaid piiratud ulatuses, kuivõrd selliste nõuetega seotud riskide vahel võib teatud juhtudel esineda erinevusi, kuna riiklik garantii ei kata kõiki Sihtasutuse vastu esitatud nõudeid.

CRR-i kui kapitalinõuete määruse peamisi eesmärke on kehtestada usaldatavusnõuded krediidasutustele, et neil oleks piisavalt kapitali tegevusest tulenevate riskidega kaetud ettenägematute sündmuste korral, eelkõige eesmärgil, et säilitada panga maksevõimelisus. CRR-i kohaselt on PSE-na kvalifitseeruvate isikute puhul riskikaal madalam võrreldes teiste isikutega. Avaliku sektori asutusena kvalifitseeruva isiku finantseerimine peaks olema selge ja läbipaistev ning samuti peaks tal olema riigi või kohaliku omavalitsuse poolne garantii või tagatis, mis annaks nii pangale kui ka järelevalvele kindluse, et ükskõik mis selle isikuga juhtub, riik või kohalik omavalitsus tagab igal juhul kohustuse (laenu) tagasimaksmise või on valmis selle kohustuse üle võtma. Riskikaal PSE-del ongi madalam seetõttu, et

Finantsinspeksioon

selle taga on riik või kohalik omavalitsus oma toega ning krediidasutuse portfellis oleva PSE kohustuse mittetäitmine vähem tõenäolisem võrreldes nende isikutega, kes PSE-d ei ole.

Seega on Finantsinspeksioon seisukohal, et Sihtasutus on käsitletav avaliku sektori asutusena CRR artikli 116 lõike 4 tähenduses, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) mõistet kohaldatakse seoses Sihtasutuse kaudu ettevõtlus- ja elamumajanduslaenudele antavate riiklike tagatistega;
- b) sõlmitud on nõuetele vastav tagatisleping, millest tulenevalt on Sihtasutuse vastu olevad nõuded ETS § 8 lõike 6 tähenduses käsitletavad nõuetena keskvalitsuse (riigi) vastu;
- c) krediidasutus hindab igakordselt enne riikliku tagatisega tehingu tegemist mõiste kohaldamise võimalikkust ja tehingu vastavust regulatsioonides, sh CRR-is sätestatud nõuetele.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Siim Tammer
juhatuse liige